

MERKKIPÄIVIÄ

Sandra Remsujeva 85-vuotias

85 vuotta täytti Vuokkiniemen pokossalla 5.5.-99 Sandra R e m s u j e v a, yksi viimeisistä itkuvirsien ja starinankerannon taitajista. Hänen isänsä oli Ontrei Matinpoika Kyyrönen ja äiti Venehjärven Niskalasta, Jehhimä Lesosen tytär Muarie eli lehtemme viime numerossa esitelty vialalaisperinteen monipuolisesti hallinnut Mari Kyyrönen. Lapsia Ontreille ja Muarielle siunautui kaikkiaan kymmenen, joista elossa on vain kaksi, Sandra ja 1927 syntynyt Huoti eli Heikki.

Sandran elämään on mahtunut tuulta ja tyntä, edellistä kuitenkin enemmän. Karjalan kapinan jälkeen perhe lähti hevoskyydillä pakomatalle Suomeen; tuolta ajalta Sandralla on monia muistoja, vaikka ikää oli vasta kahdeksan vuotta. Kun tuli amnestian aika, perhe palasi takaisin Karjalaan Äijälläpäivällä 1924.

Jo 16-vuotiaana Sandra meni Tollonjoen Hukkalaan Jyrki Rettijevin naiseksi. Avioliitto kesti seitsemän vuotta; mies kuoli, kun terveys mureni armeijassa. Sandra ruatoi nyt kahden edestä. Jatkosodan syytyessä hän oli savottaruokalan emäntänä Kiieskiesin metsäpöytä Uhtualta länteen päin. Sieltä hän joutui lapsineen evakkoon Arkangelin alueelle. Enin osan siitä ajasta oltiin suuressa Tsekujevan venäläiskylästä, josta Sandralle jäi pelkästään hyviä muistoja.

Takaisin Karjalaan Sandra pääsi palaamaan pääsiäisen aikaan 1946. Seuraavana vuonna hän meni naimisiin Pekka Rem-

sujevin kanssa, josta avioliitosta hänellä on viisi lasta. Tollonjoen kylän sammuessa perhe muutti sitten Vuokkiniemeen.

Sandran puhe on vivahteikasta ja kaunista karjalaa. Muistissaan hän on säilyttänyt runsaasti vialalaisia kansanperinettä ja kansanviisautta sekä erityisen paljon Vuokkiniemessä ja Tollonjoella kuulemiaan satuja. Niitä saatiin kuulla myös Karjalan Sivistysseuran heimojuhlassa Helsingissä 1991; Sandra oli miehensä Pekan kanssa siellä juhlavieraina.

Toukokuussa Sandran merkkipäivänä järjestettiin Vuokkiniemessä suuret syntymäpäiväjuhlat. Tuossa tilaisuudessa velipoika Heikki ojensi sisarelleen Karjalan Sivistysseuran johtokunnan myöntämän Helmi ja Pertti Virtaranta -mitalin. Kuhmon Kulttuurikornitsan organisoiman kansalaislahjan, 85-taskuisen esiliinan luovuttivat Sirpa ja Markku Nieminen. Sandran suu supistui vihellykseen, kun hän lahja perednikkaa tutkiessaan hoksasi yhdestä taskusta rahaa, vielä toisestakin ja jne. Jokaisessa taskussa oli 20 mk ja loput isossa taskussa. Jo oli Sandra ihmeissään!

Juhlat on pidetty, mutta Sandraa kannattaa onnitella vielä jälkikäteenkin: varat menevät Vuokkiniemen Vanhustentalon rak. rahastoon. - SV

70 vuotta täytti 16.6.-99 Göteborgissa Julia K l j u t s e h n i k o.s. Pitkäniemi. Hänen vanhempansa ovat kotoisin Tunkualta ja Julia itse on syntynyt Suomessa Kemin Rytikarissa. Vanhemmat tulivat maanpakolaisina Ruotsiin yli viisikymmentä vuotta sitten. - Monia armorikkaita vuosia!

50 vuotta täytti 20.4.-99 Petroskoissa Tatjana K l e j e r o v a. Hän on syntynyt Uhtualta. Äiti oli Olga Nikitina o.s. Kalinina (Kalininin Petrin Vasselein tytär) ja isä Simon Nikitin kotoisin Suopassalmesta.

Tatjana kävi koulun Uhtualta ja jatkoi opintoja Petroskoin Kasvatustieteiden korkeakoulussa (filologiaa). Yliopiston päätettyään hän työskenteli Karjalan nuorisoliiton aluekomiteassa, nuorisoliitossa, puo-

luen aluekomiteassa ja Petroskoin kaupunkikomiteassa. Nykyisin hän toimii kansallisuusasian komitean varapuheenjohtajana ja on Venäjä-Suomi-seuran Karjalan osaston puheenjohtaja.

Niilo Haukihti.

75 vuotta täytti 20.4.-99 dipl. insinööri Niilo H a u k i l a h t i. Kotipaikka on vuodesta 1963 lähtien Turku. Hän on syntynyt Yli-Iissä. Sukujuuret ovat Vienan Karjalassa; Niilon vanhemmat olivat Oulangan kunnasta, isä Soukelosta ja äiti Vartiolaamin kylästä.

Opiskeluvuosien jälkeen työpaikkoina olivat Sähköntarkastuslaitos (6v), välillä jatko-opiskelua ja työtä USA:ssa (2v), Oulun kaupungin sähkölaitos (3v), Turun kaupungin sähkölaitos (5v) ja Turun teknillinen oppilaitos (19v). Tämän oppilaitoksen sähkötekniikan yliopettajan virasta Niilo jäi eläkkeelle v. 1987.

Eläkevuosien harrastuksista mainittakoon sähkötekniikan alan malliesimerkkikirjan teko, sen valmistuttua omakotitalo, raamattupiiritoiminta ja lukeminen. Karjalaisuus on lähellä sydäntä; tänä vuonna hän kuului Karjalan Sivistysseuran Turussa järjestettyjen heimoapäivien juhlatuomikuntaan ollen sen sihteeri.

50 täytti päätoimittaja Robert M a n n e r 29.5.-99 Petroskoissa. Hän on syntynyt amerikansuomalaisista vanhemmista Petroskoissa. Isä Valter, musiikinopettaja, joutui Stalinin vainojen aikaan vangitukseksi, mutta selvisi hengissä. Terveys tosin meni.

Robert päätti yliopiston 1971 (suomen kieli ja kirjallisuus) ja meni töihin silloisen Neuvosto-Karjala -lehden toimittamiseen, aluksi kääntäjän vakanssille. 1990-luvun alussa hän oli edennyt jo päätoimittajaksi.

Nykyisin Neuvosto-Karjala-lehti on jo historiaa ja sen jatkajasta Karjalan Sanomista on kehittynyt virkeä uutislehti. Myös kieli ja ilmaisu ovat kohentuneet ja päätoimittaja on kehittänyt suhteita ulkomaille.

Robertin harrastuksiin kuuluvat metsästys ja kalastus. Perheeseen kuuluu vaimo ja pikku poika; poika puhuu suomea, sillä isä haluaa kielitaidon säilyvän.

75 vuotta täytti 2.4.-99 Suomussalmen Hietajärvellä Jussi H u o v i n e n. Hän on viimeinen Suomessa elossa olevan vialalainen runonlaulaja, perinteen säilyttäjä ja luova kansanmusikko.

Jussi - vialalaisittain Tuurien Timon Ohvon Iivanan Jussi - on elänyt koko ikänsä Hietajärven kylässä. Hän on säilyttänyt runsaasti menneiden sukupolvien perinnettä ja osaa runoja, loitsuja, lauluja ja stariinoita. Runonlauluaan Jussi säestää itse rakentamallaan kanteleella. Kädetaidoista kertoo myös, että läheisen Kuivajärven tsasounan tuulilaudat ja mm. vanhan kalmismaan muistoristi ovat hänen työtään. "Vanhoja polvie, niitä se pitäis kunnivoittaa. Nehän ne on meille kaikki tiijot ta tajot antaneet", Jussi sanoo.

Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran muisti Jussi Huovista myöntämällä hänelle Kalevalan juhluvuoden palkinnon (10 000 markkaa).

90 vuotta täytti 21.5.-99 rouva Helena K a l l i o l a o.s. Homanen Otavassa. Hän on syntynyt ja viettänyt varhaiset lapsuusvuotensa Repolan Saarenpäässä Roukkulanjärven rannalla.

Kova kohtalo ajoi perheen pakomatalle Suomeen uuden vuodenyönä 1922. Helena kävi pakolauskoulun Kuhmossa ja jatkoi sitten kotitalouskoulussa Nurmeksessa sekä suoritti Otavan kansanopistossa kotitalouskurssit 1929. Otavaan hän jäi asumaankin naimisiin mentyään.

Nyt kun aviomies on jo tuonilmaisissa ja lapset maailmalla, Helenalla on aikaa mieliharrastukselleen, runoudelle. Hänen runojaan on julkaistu useissa lehdissä, kuten mm. Karjalan Heimossa ja Careliassa. Rakas, kauas jäänyt lapsuudenajan koti-Karjala on aina mielessä ja muistoissa. Juuri sieltä löytyvät useimmiten myös runojen aiheet ja inspiraation lähde. -SV

Rovasti Erkki Piironen oli niin monen kristillisen toiminnan alkuunpanija, seuraaja ja päätökseen viejä, että kysyntää riitti vielä eläkepäivinäkin. Hän oli odotettu kutsuvieras ja sanantuoja myös isänmaallisiin -, karjalaisiin - ja veteraanitilaisuuksiinkin. Ahkerana kynämiehenä hän toimitti pitkään Aamun Koittoa ja julkaisi tai toimitti yli neljäkymmentä teosta. Tärkeimmäksi kirjaksi nousi hänen "väitöskirjansa" Tsaousinen Karjalassa. Se leväsi myös ortodoksisen lukijakunnan ulkopuolelle. Tohtorit Voitto Setälä ja Antti Niemi referoivat sitä omissa väitöskirjoissaan.

Erkki ei aina kutsua odottanut, vaan lähti matkaan kutsu-mattakin, niin Ruotsiin kuin myös Aunukseenkin, kun halusi "lampaistaan" tervehtiä. Polku Petroskoihin ei sammaloitunut, niin usein hän siellä vieraili. Erkin työn suuri merkitys sota-ajan yhteiskoululaisten löytämisessä selviää parhaiten kouluneuvos Martti Hölsän laatimasta historiikirjasta "Valkoiset sivut".

Erkki Piironen tuki myös hyvin monella tavalla Karjalan Sivistysseuran toimintaa; hän kuului mm. heimolehtemme vakinaisiin avustajiin. Seura myönsi hänelle 1991 Virtaranta-mitalin ja tänä vuonna alkukeväästä johtokunta teki päätöksen KSS:n ansiomerkin myöntämisestä. Valitettavasti kohtalo määräsi toisin - Erkki siirtyi tuonimaisiin vähän ennen Turun vuosikokousta. - KP

Sandra Maksinen kuoli Boråsissa 22.12.1998. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä 14.6.1911. Uutterasta työstään karjalaisen kulttuurin hyväksi hänelle oli myönnetty Karjalan Sivistysseuran ansiomerkki vuonna 1986.

Ikonimaalari Petros Sasaki kuoli Kuopiossa 30.3.-99. Hänen syntymäpaikkansa oli Odate Japanissa ja kuului jo neljännessä polvessa sikäläiseen ortodoksisukuun. Kuollessaan hän oli 60-vuotias.

Petros Sasakiin kiinnostus uskonnollisaiheisiin kuvaharastuksiin alkoi jo kouluiässä. Sittemmin hän opiskeli taidetta Tokiossa, kävi pappisseminaarin ja siirtyi opiskelemaan teologiaa ja freskomaalausta Kreikkaan.

Siellä hän tutustui suomalaisiin ortodokseihin, mm. arkkipiispa Paavaliin, joka kutsui hänet Suomeen kouluttamaan

meikäläisiä ikonimaalareita. Niinpä Petros ahersi täällä yli kolmekymmentä vuotta, opetti, maalasi ja luennoi. Hänestä tuli suomalaisen ikonitaiteen uudistaja. Hyvin monissa Suomen ortodoksisirkkoissa on hänen töitään.

Petros Sasakilta jäi kouluikäisiä lapsia. Heidän koulutuksensa tukemiseksi on Leonia-pankissa avattu tili, jonka numero on 800028-9520019.

Dipl. insinööri Viktor Sergejev kuoli 22.2.-99 Espoossa. Hän oli syntynyt 23.4.1919 Viipurissa. Viktor oli Viipuris-

Oheisen valokuvan saali on Kankaanpään museon kokoelmista. Saali on ajoitettu 1900-luvun alkuun ja arvioitu käsityöksi. Samaa saalimallia löytyi myös vuokkiniemäläisen Mari Kallion, Taipaleen Marian esineistöstä Pirttilahdesta. Saalimallista on kahdenlaisia tietoa. Se on mainittu sekä käsinkudotuksi että tehdasvalmistaiseksi.

Kajaanissa tekstiiliartenomiksi opiskeleva Liisa Karvinen yrittää lopputyönään selvittää kyseisen saalimallin alkuperää, levinneisyyttä, valmistustapaa, sidosta ja löytää selityksen saalin esiintymiselle Vienan Karjalassa ja Suomen Satakunnassa. Opinnäytetyö toteutetaan RIHMA-projektin tuella ja opastuksella ja se tulee osaksi Kainuun Museon tallennettavaa tutkimusaineistoa.

Kalle Nikolai Patshijew kuoli Vantaalla 22.3.-99. Hän oli syntynyt Aunuksessa 21.11.1933.

Niina Kuokkanen o.s. Net-säinen kuoli 11.4.-99 Oulussa. Hän oli syntynyt Suojärvellä 15.11.1927.

Käsityöihmiset huomio!

Voideaanko Pirttilahden saalin arvoitus selvittää?

Kajaanissa tekstiiliartenomiksi opiskeleva Liisa Karvinen yrittää lopputyönään selvittää kyseisen saalimallin alkuperää, levinneisyyttä, valmistustapaa, sidosta ja löytää selityksen saalin esiintymiselle Vienan Karjalassa ja Suomen Satakunnassa. Opinnäytetyö toteutetaan RIHMA-projektin tuella ja opastuksella ja se tulee osaksi Kainuun Museon tallennettavaa tutkimusaineistoa.

Kaikki mahdolliset pikkutiedotkin sekä yhteydenottovinkit, jotka auttavat selvittämään Pirttilahden saalin "arvoituksen" ja harvinaisen saalimallin taustan, otetaan kiitollisena vastaan. Tiedot voi toimittaa seuraavaan osoitteeseen: RIHMA-projekti, Helena Lonkila/Kainuun Museo, Asemakatu 4, 87100 Kajaani, puh. 08-615

5408 (email:helena.lonkila@kajaani.fi) tai Liisa Karvinen, Timperintie 1 A B 10, 87100 Kajaani, puh. 08-514 3184.

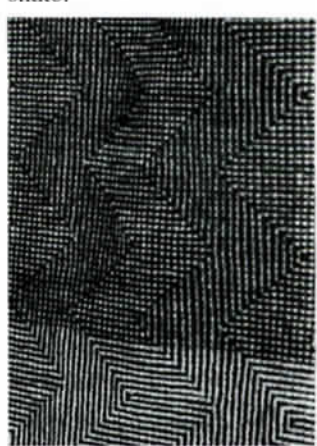
HELENA LONKILA
RIHMA-projektin sihteeri
LIISA KARVINEN
tekstiiliartenomiopiskelija,
Kajaani-Instituutti, käsi - ja taideteollisuusalan koulutusyksikkö.

5408 (email:helena.lonkila@kajaani.fi) tai Liisa Karvinen, Timperintie 1 A B 10, 87100 Kajaani, puh. 08-514 3184.

HELENA LONKILA
RIHMA-projektin sihteeri
LIISA KARVINEN
tekstiiliartenomiopiskelija,
Kajaani-Instituutti, käsi - ja taideteollisuusalan koulutusyksikkö.

5408 (email:helena.lonkila@kajaani.fi) tai Liisa Karvinen, Timperintie 1 A B 10, 87100 Kajaani, puh. 08-514 3184.

HELENA LONKILA
RIHMA-projektin sihteeri
LIISA KARVINEN
tekstiiliartenomiopiskelija,
Kajaani-Instituutti, käsi - ja taideteollisuusalan koulutusyksikkö.

Näyte Pirttilahden saaliin kuvioinnista.

UUSIA ROVASTEJA.
Arkkipiispa Johannes on myöntänyt rovastin arvon kirkkohera Arto Leskiselälle (Jyväskylä), Olavi Matsille (Pielavesi) ja Rauno Pietariselle (Ilomantsi).

TILAA NYT UUSI HIENO KUVATEOS VENÄJÄN KARJALASTA

Yli 100 sivua hienoja värikuvia Petroskoista, Aunuksesta, Sortavalasta, Kalevalasta, Ääniseltä, Kiziltä, Valamosta, maaseudulta jne. Tekstit 5 eri kielellä. Hyvä lahjaidea. Paljon ilmakuvia. Kuvannut Boris Semjonoff. Tilaukset suoraan kustantajalta hintaan 120 mk, sis. postik. BRITINVEST OY, PI 71, 00391 Helsinki, puh/fax (09)547 2113.